



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Gemeentelijke Basisschool Willem Tell te 2030 Antwerpen

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	6726
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool
directeur		Noëlla VAN RHIJN
adres		Kruisboogstraat 49 - 2030 ANTWERPEN 3
telefoon		03-541.39.15
fax		03-541.47.03
e-mail		basis.kruisboogstraat@so.antwerpen.be
website/URL		www.willem-tell.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 – 2000 ANTWERPEN
	Scholengemeenschap	119735 - SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen - te ANTWERPEN 1
adres		Lamoriniërestraat 227 – 2018 ANTWERPEN
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	23/04/2012, 24/04/2012, 26/04/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	26/04/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frank Verstraelen
	Teamleden	Erik Verhoeven
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
3.5 Lager onderwijs: leren leren	13
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	13
4.1 Professionalisering	13
4.2 Evaluatie	14
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	19
6.3 Wat moet de school verbeteren?	19
7. ADVIES	20
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	20

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Deze stedelijke basisschool telt twee erg verschillende vestigingsplaatsen. De kinderen die in de Kruisboogstraat schoollopen, komen uit de onmiddellijke omgeving, een buurt met een gezonde variatie aan nationaliteiten. Vooral in de kleuterschool is de instroom van anderstaligen en kinderen uit gezinnen met een andere etnische achtergrond voelbaar. De meeste kleuters stromen door naar de lagere school in dezelfde gebouwen.

De tweede vestigingsplaats, De Schroef, is een kleinschalige kleuterschool gelegen in het oude havengebied en gericht op kleuters uit schippersgezinnen. Omwille van de beroepsomstandigheden van de ouders, met wie ze veel tijd aan boord doorbrengen, komen de kleuters slechts sporadisch naar school en is er dus minder tot weinig continuïteit in hun aanwezigheden.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspannings- en resultaatsverplichting van de school voor *Nederlands* en *wereldoriëntatie* en in de lagere afdeling ook voor *leren leren*. Daarnaast onderzocht ze ook hoe de school de kwaliteit van de *deskundigheidsbevordering* en de *evaluatie*- en *rapporteringspraktijk* bewaakt en hoe het *algemeen beleid* vorm krijgt.

Uit het **erkenningsonderzoek** blijkt dat er in beide kleutervestigingen grote inspanningen worden geleverd om een evenwichtig en volledig aanbod voor de ontwikkelingsdoelen van Nederlands en wereldoriëntatie na te streven. De kleuterleidsters geven de kleuters vele rijke, uitdagende en gepaste ontwikkelingskansen en de taalverwerving krijgt ruime aandacht. De klasleerkrachten vinden elkaar in hun zorg voor de kleuters en slagen erin gezamenlijk een aanpak te realiseren die elke kleuter kansen geeft om zover als mogelijk te ontwikkelen. Het team is zich bewust van wat goed onderwijs is, toont onderling overleg en samenwerking. In 'Willem Tell' zijn de leidsters duidelijk geëngageerd naar de gewijzigde kleuterpopulatie.

Rekening houdend met het doelpubliek en de wisselende aanwezigheden van de schipperskleuters is de werking in 'De Schroef' efficiënt en doelgericht en bieden de infrastructuur en het materialenaanbod rijke mogelijkheden. De communicatie en zeer nauwe samenwerking met de ouders genereren een sterke en samenhangende zorgaanpak. Deze vrij unieke afdeling vertoont een groot beleidsvoerend vermogen.

In de lagere afdeling voldoet de aanpak voor Nederlands. De school slaagt erin om met de meeste leerlingen de eindtermen voor dit leergebied te bereiken. Hierbij is de aandacht voor alle domeinen evenwichtig. Het aanbod voor wereldoriëntatie is nog te weinig gebaseerd op wat het leerplan en de eindtermen voorschrijven en vertoont hiaten. Het vormt voor het team van de lagere afdeling nog een uitdaging om gestalte te geven aan een uitgesproken visie op wereldoriëntatie en aan de nodige implementatiestrategieën om het onderwijsleeraanbod gelijkgericht en vanuit de leerplandoelen te realiseren. De leerkrachten bewaken nog onvoldoende de volledigheid van het onderwijsaanbod en het evenwicht en de gradatie zoals die zijn uitgewerkt in de leerlijnen. De praktijk voor leren leren vertrekt dan weer wel vanuit de kerngedachten van dit leergebiedoverschrijdend thema en de eindtermen zijn duidelijk herkenbaar als referentiekader.

Het onderzoek naar de mate waarin de school haar eigen **kwaliteit** bewaakt, maakt duidelijk dat er voornamelijk aandacht is voor doelgerichtheid en ondersteuning van de processen. Dit bleek uit een gedetailleerd onderzoek van de *deskundigheidsbevordering* van de leerkrachten en de *evaluatie*- en *rapporteringspraktijk*. De open cultuur, de positieve ingesteldheid en het enthousiasme van dit team zijn belangrijke pijlers om de deskundigheid te verhogen en de praktijk te verrijken. Op het gebied van de

professionalisering kan een planning op korte en (middel)lange termijn de richting aangeven naar vernieuwingen en leerkrachten perspectieven bieden om de toekomstige prioriteiten voor te bereiden. De ontwikkeling van het zelfevaluerend vermogen kan hiertoe bijdragen. Evaluatiegegevens worden voornamelijk gebruikt om de leerlingen te ondersteunen met een gepaste zorgverlening. De school heeft aandacht voor een begrijpelijke, transparante en brede rapportering naar ouders over de verworven kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. Er zijn nog groeikansen om de huidige rapportering te verrijken door middel van alternatieve en gedifferentieerde evaluatievormen.

Conform het schoolconcept dragen teamleden een grote verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het pedagogisch project en de toepassing van de verschillende leerplannen. Het schoolteam slaagt erin om verbeteringen te realiseren dankzij collegiale samenwerking en een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor goed onderwijs. Toch hebben het intern leiderschap en het beleidsvoerend vermogen van de school nog groeikansen. Een visie op goed hedendaags onderwijs én gericht op de huidige leerlingeninstroom, een groeiend zelfreflecterend vermogen en een gelijkgerichte realisering van het schoolproject vormen belangrijke prioriteiten.

Samenvattend kan gesteld worden dat het onderwijs in de kleuterafdeling doelgericht en ontwikkelend verloopt. De visie en de uitvoering van de specifieke onderwijsopdracht in 'De Schroef' mag een voorbeeld van goede praktijk worden genoemd. In de lagere afdeling is een bijsturing voor wereldoriëntatie nodig. Goed gekozen nascholingsinitiatieven, gerichte sturing en coaching van de leerkrachten vormen hierbij belangrijke elementen die ook de beleidskracht van de school kunnen vergroten. De inzet en het engagement van dit team zijn belangrijke pijlers om de toekomstige uitdagingen kwaliteitsvol te kunnen realiseren. Het inspectieteam wil het ganse schoolteam dan ook motiveren de huidige praktijk verder uit te bouwen en toekomstige vernieuwingen gezamenlijk en gelijkgericht aan te pakken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands

wereldoriëntatie

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het team van de kleuterafdeling toont aan dat het de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate nastreeft. De school gebruikt genormeerde toetsen om bij de vier- en vijfjarige kleuters het taalniveau te bepalen. De resultaten worden momenteel vooral gebruikt op kindniveau in functie van de individuele ondersteuning. Uit de resultaten van deze toetsen blijkt de groeiende 'taalarme' instroom in de vestiging Willem Tell.
- De kleuterleidsters organiseren het aanbod in een thematische aanpak waarbij ze aandacht schenken aan de verschillende ontwikkelingsgebieden. Het weekschema leidt tot een evenwichtig aanbod met activiteiten binnen de verschillende ontwikkelingsgebieden.
- De teamleden voorzien in hun weekplanning een aantal doelen Nederlands, werken hiervoor activiteiten uit en creëren zinvolle ervarings- en leerkansen in de verschillende hoeken. Het team tracht een evenwicht te vinden tussen een aanbod vanuit de doelen én vanuit de evaluatiegegevens en ontwikkelingsnoden van de kleuters. De activiteiten voor Nederlands zijn geïntegreerd in de thematische werking, werkelijkheidsgericht en vertonen in sterke mate samenhang met activiteiten waarin doelen voor andere leergebieden worden vooropgesteld.
- Het team observeert permanent en doelgericht verschillende aspecten van de taalontwikkeling van de kleuters en verzamelt evaluatiegegevens vanuit verschillende invalshoeken. De teamleden evalueren nog minder in welke mate de vooropgestelde doelen zijn bereikt. De specifieke observatie-items werden vastgelegd in een digitaal kindvolgsysteem om op die manier doorheen het schooljaar een zo correct en zo breed mogelijk beeld te krijgen van de ontwikkeling van elke kleuter. De verzamelde evaluatiegegevens leveren een vrij volledig beeld van de taalontwikkeling van de kleuters.
- Een ruim en rijk aanbod aan spelmaterialen voor taalontwikkeling bevordert het nastreven van deze doelen. Sommige creatieve teamleden ontwerpen zelf materialen die kleuters kansen geven de vooropgestelde doelen al handelend en spelend te verwerven. Ook de uitdagende inrichting van de klaslokalen en de thematisch verrijkte hoeken bieden heel wat mogelijkheden.
- De teamleden werken vanuit een gezamenlijke visie op kwaliteitsvol en actueel kleuteronderwijs voor de specifieke leerlingpopulatie en vanuit de specifieke

eigenheid van het leergebied Nederlands. Ze reflecteren geregeld en gezamenlijk op het eigen handelen en sturen bij indien nodig. De stimulerende samenwerking en het frequent overleg over de praktijk genereren een gezonde ontwikkelingsdynamiek. Teamleden staan open voor verandering en brengen aangereikte inzichten en vernieuwingen ook daadwerkelijk in de praktijk.

Vestigingsplaats Willem Tell

- Het onderwijsaanbod wordt in sterke mate aangestuurd door de leerplandoelen. Sinds dit schooljaar gebruiken de leerkrachten een koepel eigen digitaal referentiekader om het aanbod te plannen én om het evenwicht en de volledigheid ervan na te streven en te bewaken. Opvallend is het groot aantal geselecteerde doelen. Leerkrachten reflecteren weinig over het onderscheid tussen de effectief en bewust nagestreefde doelen en het incidentele leren en ontwikkelen van kleuters. Het vormt voor dit kleuterteam tevens een uitdaging om op een meer systematische wijze na te gaan of het aanbod voldoende evenwichtig en volledig is.
- De weekplanning leidt tot een opsomming van de nagestreefde doelen bij het verwerken van het thema. De leidsters hebben weinig inzicht in de doelenbepaling en laten zich leiden door een digitaal systeem dat leerplandoelen voor de leeftijdsgroep filtert. Er is geen onderscheid tussen het incidentele leren en het gericht nastreven van expliciete doelen waardoor omvangrijke doelenlijsten ontstaan die een concrete en efficiënte werking in de weg staan. Leerkrachten stellen deze evolutie enigszins in vraag maar verbinden hieraan geen actie tot bijsturing.
- De resultaten die de vier- en vijfjarige kleuters van 'Willem Tell' behalen op een genormeerde test 'ordenen' zijn eerder zwak. Toch blijkt uit de opeenvolgende testmomenten een positieve evolutie. Bij de vijfjarigen bevinden zich nog heel wat kleuters in de risicozone.

Vestigingsplaats De Schroef

- Ook het team van 'De Schroef' vertrekt vanuit een weekplanning waarin concrete doelen worden vooropgesteld. Door de wisselende aanwezigheid van heel wat schipperskleuters bepalen de aanwezige kleuters in grote mate het concrete dagaanbod. De leerkrachten trachten individueel en gedifferentieerd in te gaan op de mogelijkheden en noden van de aanwezige kleuters.
- Omwille van de beperkte grootte van de verschillende groepen verlopen heel wat activiteiten gezamenlijk en klasdoorbrekend. Het kleuterteam is dan ook actief betrokken op alle kleuters.
- Voor de kleuters die een langere tijd aan boord zijn en daardoor niet naar school kunnen komen worden doe-dozen aangemaakt om vormen van afstandsleren mogelijk te maken. Kleuters krijgen op bepaalde ogenblikken, en soms op vraag van de ouders, zulke doos mee naar het schip. De dozen zijn opgebouwd rond een bepaald thema en bevatten activiteit en opdrachten voor de verschillende ontwikkelingsdomeinen. Ook zijn er specifieke dozen die kleuters een bepaalde moeilijkheid of vaardigheid doen oefenen. In afspraak en samenwerking met de ouders verwerken de kleuters de verschillende opdrachten uit deze doos. Ouders geven feedback over de vorm en de haalbaarheid ervan. Leerkrachten getuigen dat de ouders hierover zeer tevreden zijn en hieraan ook bewust en actief meewerken.
- De kleuters scoren, ondanks hun beperkte aanwezigheid op school, op de genormeerde toetsen voor taal en ordenen meer dan behoorlijk.
- Opmerkelijk is het 10-voor-taal-schrift. Oorspronkelijk opgezet met de bedoeling een soort neerslag te vormen van de aangebrachte inhouden en een aantal oefeningen van de kleuters, groeide het uit tot een waar portfolio. Op het vlak van de ondersteuning van en de communicatie met ouders en andere betrokkenen vervult het een bijzondere opdracht.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- In de kleuterafdeling worden de leerplandoelen van wereldoriëntatie doelgericht en in een natuurlijke samenhang met andere leergebieden nagestreefd. Uit analyse van de planningsdocumenten blijkt dat er voor alle domeinen een degelijk aanbod is, met een extra klemtoon op de doelen uit het domein 'mens'.
- Net zoals voor Nederlands vormt het koepeligen instrument waarin de leerplandoelen vervat zijn het referentiekader voor het onderwijsaanbod. De leerkrachten hanteren pas recent een digitaal instrument om de nagestreefde leerplandoelen in kaart te brengen. De praktijk in de beide vestigingsplaatsen is overtuigend en rijk aan ontwikkelingskansen.
- De kleuters krijgen heel wat kansen om greep te krijgen op aspecten van 'tijd', onder meer door het gebruik van kalenders en via activiteiten die aanzetten tot het chronologisch ordenen van gebeurtenissen. De inrichting en het gebruik van de klassen, de andere schoollokalen en de speelplaats dagen de kleuters uit om zich te leren oriënteren en de ruimte te beleven en te ordenen. Ze krijgen via onder meer seizoensgebonden activiteiten en materialen ervaringskansen om kennis en inzichten te verwerven inzake planten, dieren en mensen. Allerhande materialen en gereedschappen geven mogelijkheden tot construeren en hun verscheidenheid daagt de kleuters uit hun specifieke eigenschappen en werking te ontdekken.
- Er is een sterk inhoudelijk aanbod met veel aandacht voor waarnemen, exploreren en experimenteren. De verschillende speelleerhoeken worden verrijkt met materialen die aansluiten bij het thema en uitnodigen tot onderzoeken. De sterk werkelijkheidsgerichte aanpak, de motiverende opdrachten, de kindgerichte en stimulerende begeleidingsstijl en de aangename leer- en speelomgeving dragen positief bij tot het bereiken van de doelen van dit leergebied.
- Net zoals voor Nederlands is de praktijk voor wereldoriëntatie in sterke mate talig. Er is expliciet aandacht voor woordenschatverrijking. Het team werkte een gradueel opgebouwde inventaris van receptieve en productieve woorden uit als basiskennis voor alle kleuters. Bij elk thema worden een aantal streefwoorden vooropgesteld en in verschillende situaties en contexten gebruikt. Teamleden dagen de kleuters doelbewust uit om tot interactie te komen en begrippen en woordenschat functioneel te gebruiken.
- In het kindvolgsysteem zijn een beperkt aantal items van wereldoriëntatie opgenomen, vooral rond doelen uit het domein 'tijd' en (levende) 'natuur'.
- Voor het nastreven van de leerplandoelen wereldoriëntatie beschikken beide teams over een uitgebreid aanbod aan boeiende en motiverende speelleermaterialen. In beide vestigingsplaatsen biedt ook het schoolterrein mogelijkheden. De schoolomgeving leent zich tot het aanleren van verkeersveilig gedrag.
- De recente nascholing rond de nieuwe eindtermen voor 'natuur' en 'techniek' heeft het team bepaalde inzichten bijgebracht die kunnen bijdragen tot een rijkere praktijk om de leerplandoelen voor wereldoriëntatie gericht na te streven.

Vestigingsplaats Willem Tell

- Het team van 'Willem Tell' voert in samenwerking met een lokaal platform een actief verkeersbeleid. Bijna maandelijks is er tevens aandacht voor specifieke deelaspecten van wereldoriëntatie zoals hygiëne, voeding, afval en beweging. Bij deze activiteiten die sterk gericht zijn op attitudevorming worden ook de ouders actief betrokken.
- De leerbegeleiding voor het leergebied wereldoriëntatie is hoofdzakelijk gericht op het talige aspect. Kleuters met een beperkte woordenschat krijgen geregeld een doelgericht aanbod.

- Omwille van de enigszins andere leefwereld van de schipperskleuters spant het team van 'De Schroef' zich in hen kennis te laten maken met niet voor de hand liggende thema's en onderwerpen. Diverse leeruitstappen en bezoeken alsook de tweedaagse bosklassen brengen deze kinderen in contact met een voor hen iets minder bekende werkelijkheid.
- Omwille van de sterk verschillende populatie en de specifieke opdracht en werking biedt het intern leiderschap het team van 'De Schroef' de ruimte om vrij autonoom te kunnen werken. De beschikbare mensen en middelen worden op een evenwichtige wijze verdeeld tussen beide kleutervestigingsplaatsen. Deze geboden beleidsruimte wordt door het kleuterteam sterk gewaardeerd.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De resultaten behaald op de centrale toets van de eigen koepel, op de methodegebonden toetsen, op deze van het leerlingvolgsysteem en op de gestandaardiseerde toetsen voor spelling en technisch lezen geven aanwijzingen dat de meeste leerlingen op het einde van de lagere school de getoetste leerplandoelen in voldoende mate verworven hebben. De gegevens over het vervolgonderwijs tonen aan dat de meerderheid van de leerlingen succesvol de stap naar het secundair onderwijs zet.
- Vanuit de zich wijzigende instroom bevindt de school zich op een 'kantelmoment'. De visie op taalonderwijs is nog weinig uitgesproken. Het team zoekt een evenwicht tussen het bijbrengen van kennis en van technische aspecten van taal en het verhogen van de communicatie en de taalvaardigheid. Vooral in de lagere klassen zijn in aanvang sporen van taalvaardigheidsonderwijs merkbaar.
- Het team is op de hoogte van de nieuwe eindtermen en leerplannen. De gebruikte onderwijsleerpakketten voor Nederlands zijn richtinggevend voor het aanbod en de evaluatie. Ze ondersteunen de gelijkgerichtheid in het aanleren en toepassen van strategieën en zorgen voor de nodige verticale samenhang. De materialen worden consequent gebruikt om zo een evenwichtig en volledig aanbod voor de verschillende deelleergebieden te waarborgen. Ook vanuit het beleid is deze verwachting duidelijk. Hoewel spelling en taalsystematiek heel wat onderwijstijd innemen, worden de meeste leerplandoelen voor de verschillende domeinen met een voldoende didactische frequentie aan bod gebracht. Woordkaarten, heuristieken en strategieën zorgen voor de nodige referentiekaders.
- De leerlingen krijgen kansen om de verschillende vaardigheden in spreek-, luister-, lees- en schrijfcontexten te oefenen en toe te passen. Voor *spreken* ondersteunen de leerkrachten de leerlingen in het opbouwen van spreekdurf en spreekvaardigheid. Hierbij kan de doelgerichtheid nog groeien. De school besteedt heel wat aandacht aan *lezen*. Gezien heel wat leerlingen anderstalig zijn, wordt in de aanvangsfase het verwerven van de leesvoorwaarden sterk ondersteund. De school voorziet aantrekkelijke leesmaterialen en leesvoer voor thuis. Duidelijke afspraken rond de begeleiding en opvolging van hun kinderen ondersteunen de ouders hierbij. Uit de opvolging van het technisch lezen blijkt dat vrijwel alle leerlingen op het einde van het vierde leerjaar het hoogste technische leesniveau behalen. Voor *taalbeschouwing* ligt de nadruk meer op taalsystematiek en gebeurt reflectie op taalgebruik minder expliciet.
- De school besteedt aandacht aan evaluatie. De leerkrachten zijn er zich van bewust dat momenteel de cultuur ontbreekt toetsen grondig te analyseren om er op

schoolniveau besluiten uit te trekken in het kader van een outputbeleid. De eindresultaten op een koepelgebonden toets en deze op een gestandaardiseerde taaltoets worden gecommuniceerd, maar leiden nog niet tot reflectie en eventuele bijsturing.

- Op het vlak van de huidige leerbegeleiding voor het bereiken van de doelen voor Nederlands volgen de teamleden de specifieke moeilijkheden en vorderingen van hun leerlingen op. Differentiatie- en remediërmaterialen uit de onderwijsleerpakketten worden consequent gebruikt. In sommige klassen wordt minder intentioneel vertrokken vanuit individuele verschillen in beheersing of noden inzake ondersteuning of uitdaging. Waar in meerdere klasgroepen geregeld gedifferentieerd wordt en hiertoe gepaste werkvormen worden gebruikt, krijgen kinderen in andere groepen dan weer vaak dezelfde instructie. Klassikaal onderwijs met uitgebreid gezamenlijk begeleid inoefenen komt nog frequent voor en een gedifferentieerde aanpak voor het beheersen van verschillende aspecten van taalvaardigheid komt minder aan bod. Contract- en/of hoekenwerk is in alle klassen aanwezig.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- De school kan onvoldoende aantonen dat de meeste leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereiken. Het actuele aanbod vertrekt te weinig vanuit de leerplandoelen en vertoont hiaten en te weinig verticale samenhang. De achterliggende visie en de uitgangspunten vormen te weinig het referentiekader voor het aanbod en de evaluatie.
- Uit de observaties, documentanalyses en gesprekken blijkt dat de school op dit ogenblik nog onvoldoende kan aantonen dat zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor wereldoriëntatie bereiken. Het leerplan is niet door alle leerkrachten in voldoende mate gekend en wordt te weinig gebruikt om een evenwichtig en volledig aanbod te realiseren.
- Sinds enkele jaren gebruiken meerdere teamleden een onderwijsleerpakket als basis voor hun aanbod. Het gekozen pakket is in opzet bedoeld als synthese en structurerend van leerervaringen die leerlingen via de uitwerking van thema's en projecten verworven hebben, maar wordt door het team niet als dusdanig gebruikt. In de meeste klassen wordt het aanbod voor wereldoriëntatie uitgebreid met zelfgekozen thema's en onderwerpen. In de lagere afdeling is daardoor een veelheid en verscheidenheid aan bronnenmateriaal in gebruik waardoor het overzicht op de volledigheid van het aanbod en een continue opbouw belemmerd worden. Ondanks overleg en afspraken over de verdeling van bepaalde onderwerpen blijven er overlappingsen.
- In het verleden besteedde de school minder aandacht aan het gezamenlijk doorgronden van de uitgangspunten voor wereldoriëntatie. Een aantal jaren geleden inventariseerde het team wel het aanbod op het vlak van thema's en activiteiten, maar deze actie kreeg geen vervolg. Wel leidde dit tot het opwaarderen van het domein 'techniek' in alle leerjaren.
- Het actuele aanbod vertoont tekorten voor meerdere domeinen, vooral voor doelen die het verwerven van inzichten en vaardigheden vooropstellen. Doelen waarvoor kinderen handelend moeten kunnen omgaan met materialen of actief moeten kunnen exploreren en experimenteren, krijgen een beperkte invulling. Vooral leerinhouden uit het domein 'maatschappij' komen minder aan bod, terwijl de leerplandoelen 'milieu' en 'techniek' wel frequent voorkomen.
- De samenhang met andere leergebieden heeft nog groeikansen. Activiteiten in verband met wereldoriëntatie komen ook aan bod tijdens hoeken- en contractwerk. In de meeste klassen gebruiken de leerkrachten de computer of het smartboard om hun lessen te verlevendigen en krijgen leerlingen de kans het internet te gebruiken.

- Niet alle leerkrachten slagen erin om een krachtige leeromgeving te creëren waarbij leerlingen initiatief kunnen nemen en zelf kunnen handelen. Een aantal van de bijgewoonde lessen verliep overwegend klassikaal. In tegenstelling tot de visie van het leerplan worden de leerinhouden vaak cursorisch aangeboden en verwerkt en minder in hun natuurlijke samenhang benaderd. De aandacht voor werkelijkheidsgericht onderwijs en actieve verkenning van de eigen omgeving is dan weer wel duidelijk.
- In elke klas verhogen leeruitstappen de realiteitswaarde van de leerinhouden. Positief is de aandacht voor kaart- en verkeersvaardigheden, maar voor actualiteit is deze leerkrachtgebonden en zijn er geen schoolafspraken. De school besteedt heel wat tijd aan gezondheids- en milieueducatie en neemt initiatieven in het kader van gezonde voeding en afvalbeheer.
- Hoewel de school op de werkroosters in alle klassen voldoende onderwijstijd voor dit leergebied voorziet, verdient het aanbeveling de reële onderwijstijd ook daadwerkelijk te bewaken. In meerdere leerjaren geven taalactiviteiten of groepswork immers vulling aan de voor wereldoriëntatie voorziene lestijd.
- De school beschikt over voldoende leermiddelen om het leerplan te kunnen realiseren. Er zijn heel wat materialen voor de domeinen 'techniek' en 'maatschappij'. De aardrijkskundige kaarten en de tijdskaders zijn aanwezig, maar kunnen functioneler gebruikt worden om leerlingen te ondersteunen in het verwerven van kennis over en inzichten in ruimte en tijd.
- Onder impuls van het Ekerens scholenplatform zijn de aandacht voor en de initiatieven inzake verkeersopvoeding opmerkelijk. De opgezette acties en de concrete verkeerssituatie in de schoolomgeving zijn voor alle kleuters en leerlingen sterk ondersteunend bij het verwerven van verkeersveilig gedrag.
- Reeds meerdere jaren zijn de resultaten op de centrale proef meer dan behoorlijk. Het domein 'techniek' scoort boven het gemiddelde van de referentiegroep en het Vlaams gemiddelde. De school kan zich evenwel beraden of de tijd besteed aan het voorbereiden van de leerlingen op deze toetsen in verhouding staat tot de gekozen doelstellingen.
- De resultaten van de eigen evaluaties geven zeer beperkte en minder betrouwbare informatie over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. Er zijn op schoolniveau weinig afspraken over de evaluatie van dit leergebied. In de praktijk beslissen de leraren autonoom of, wat en hoe ze evalueren. De opgaven vertonen over het algemeen weinig relatie met de leerplandoelen en richten zich hoofdzakelijk op het reproduceren van (feiten)kennis ten koste van evaluatie van processen, inzichten, attitudes en vaardigheden. Een evenwichtige evaluatie van de verschillende domeinen ontbreekt. Teamleden zijn ook nog minder vertrouwd met alternatieve vormen om inzichten en vaardigheden te evalueren.
- Onder impuls van de pedagogische begeleiding maakte het team tijdens teamgerichte studiedagen kennis met de nieuwe eindtermen en leerplannen voor 'techniek' en 'natuur'.
- Het schoolbeleid stuurt de werking inzake wereldoriëntatie enigszins aan, maar doet dit vooral vanuit de gegevens die leraren leveren. Het aanbod daarentegen wordt minder bewaakt. Er worden nog weinig kansen benut om samen stil te staan bij de leerinhouden en bij hun relatie tot de eindtermen en het leerplan. Er is nog weinig gezamenlijke en kritische reflectie over hoe de gebruikte werkvormen al dan niet leerkansen geven tot het verwerven van de beoogde inzichten en vaardigheden, hoe ze aansluiten bij de visie van het leerplan en hoe kan geëvalueerd worden of de leerlingen de doelen verworven hebben. Het vormt voor dit team een uitdaging gestalte te geven aan een duidelijke visie op wereldoriëntatie en aan de nodige implementatiestrategieën om het onderwijsleeraanbod gelijkgericht en vanuit leerplandoelen te realiseren.

3.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Motivering

- De leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' zijn door de leerkrachten gekend. De school heeft de implementatie ervan op gang gebracht en de geleverde inspanningen om ze na te streven zijn zowel in het schoolwerkplan als in de klaspraktijk zichtbaar.
- De eindtermen voor 'leren leren' vormen een herkenbaar referentiekader. Het team doorliep een ontwikkelingsproces waarbij een schoolspecifieke leerlijn werd uitgewerkt. Een enquête bij de leerkrachten bracht duidelijkheid over de mate waarin zij de eindtermen doelgericht nastreven.
- De school heeft een gezamenlijke visie op 'leren leren'. Het team inventariseerde de verschillende initiatieven en acties en maakte afspraken om 'leren leren' verder geïntegreerd, samenhangend en gradueel te implementeren.
- In de school circuleert een tabel die de verticale doorstroming volgens de eindtermen in kaart brengt. Per leerjaar en per eindterm zijn er voorbeelden van acties en werkvormen die bijdragen tot het realiseren van de betrokken eindterm. In hoeverre dit instrument een invloed heeft op de dagelijkse praktijk is onduidelijk en individueel erg verschillend.
- In de actuele praktijk is 'leren leren' geïntegreerd in alle leergebieden. De leerlingen krijgen waardevolle aanzetten om verschillende informatiebronnen te leren gebruiken, om problemen op te lossen en om te leren plannen, studeren en organiseren. Er liggen voor meerdere leerkrachten nog kansen om leerlingen in verschillende leercontexten strategieën te leren hanteren die het probleemoplossend denken stimuleren.
- De aandacht voor de zelfsturing kan in de lagere afdeling sterker doorgetrokken worden naar meer (inter)actieve werk- en organisatievormen. De huidige klaspraktijk toont duidelijke verschillen. Er is nood aan een groeiende gelijkgerichte visie. De schoolagenda's worden gradueel gebruikt als planningsinstrument voor de leerlingen. In de bovenbouw krijgt het 'leren studeren' meer systematische aandacht. Er heerst een sfeer die de leerlingen uitnodigt tot reflectie op het eigen handelen en de leerkrachten hebben oog voor de houding van de leerlingen op het vlak van nauwkeurigheid en efficiëntie.
- Meerdere leerkrachten kunnen de leerlingen nog sterker leren hun eigen leerproces te controleren en bij te sturen tijdens het zelfstandig en coöperatief werken. In de meeste klassen zijn er bij het groepswerk taakverdelingen, zodat efficiëntie en betrokkenheid worden gestimuleerd. Er is een aanzet om rekening te houden met de verschillende leerstijlen van de leerlingen.
- Er zijn nog groeikansen om afspraken te maken over de wijze waarop de school deze eindtermen doelgericht wil evalueren.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De beleidsvisie van de school vermeldt dat de leerkrachten moeten openstaan voor vernieuwing in het onderwijslandschap. Teamleden kunnen niet aangeven wat de schoolvisie omtrent deskundigheidsbevordering inhoudt.
- Van leerkrachten wordt verwacht zich regelmatig bij te scholen of te herbronnen vanuit persoonlijke interesse of ervaren werk- of aandachtspunten. Er zijn weinig afspraken, normen of criteria voor vorming, professionalisering en nascholing. Persoonlijke nascholingsinitiatieven worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Binnen deze nascholingscultuur vertonen de leraren een wisselende bereidheid om op het vormingsaanbod in te gaan.
- Het team bepaalde geen schoolprioriteiten om daar individuele nascholing of vorming op teamniveau aan te koppelen. Geregeld komen echter thema's aan bod die verband houden met de prioriteit taalvaardigheid uit het GOK-plan.
- De school ontwikkelde nog geen eigen visie die de interne deskundigheidsbevordering of het professionaliseringsbeleid aanstuurt. De twee voorbije schooljaren focuste het team hoofdzakelijk op de nieuwe leerplannen van de eigen koepel. Er werden voorlopig nog geen andere werkpunten of prioriteiten uitgezet in een korte- of (middel)langetermijnplanning.
- Formeel en informeel overleg vormen in elke vestigingsplaats het hart van de schoolontwikkeling en bieden ruimte voor interne professionalisering. Alle leerkrachten getuigen dat hun collega's erg 'gastvrij' zijn en de concrete klaspraktijk sterk gedeprivatiseerd wordt. De school kan als lerende organisatie verder groeien door zowel goede praktijk als verschillen in de onderwijsaanpak meer structureel uit te wisselen en kansen te voorzien om van elkaar te leren. Het formeel hospiteren en uitwisselen van positieve praktijkervaringen of werkwijzen kunnen het individueel functioneren ondersteunen en bijdragen tot een sterker wij-gevoel.
- Het team brengt de effecten van vormingsactiviteiten niet in kaart of reflecteert niet over de aanpak van de professionalisering van de teamleden. Een nascholingsplan met een lange- en kortetermijnplanning kan richting geven aan veranderingen en vernieuwingen. Het kan perspectieven bieden om op schoolniveau proactief de implementatie van toekomstige prioriteiten voor te bereiden. De ontwikkeling van het zelfevaluerend vermogen kan bijdragen tot een relevante en doelbewuste selectie van prioritaire werkpunten op lange(re) termijn.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- doeltreffendheid.

Motivering

- De school heeft in enige mate een visie inzake 'evalueren'. 'Evaluatie', waarbij deze niet enkel in functie van de rapportering wordt gezien, maar in de eerste plaats als controle op het bereiken van de vooropgestelde doelen, is bij de meeste leerkrachten minder aanwezig. Nagaan of de vooropgestelde doelen bereikt zijn, is voor de meeste teamleden nog niet in de praktijk geïntegreerd.
- De school hanteert nog weinig richtinggevende afspraken voor een gelijkgerichte evaluatie. Vooruitblikken en reflecteren op het geleerde zijn nog geen verworvenheid van dit team. Bij taal is rechtstreekse feedback tijdens de activiteiten, over zowel het product als het proces, een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de leerlingen. De kennis van passende evaluatievormen bij het in beeld brengen van (vorderingen in) vaardigheden en attitudes en het gebruik van alternatieve evaluatievormen kunnen nog groeien. Sporadisch krijgen de leerlingen de kans om

zichzelf of hun klasgenoten te evalueren. De leerkrachten geven hun kleuters of leerlingen positieve feedback.

- In de kleuterafdeling is de evaluatie in beide vestigingsplaatsen geïntegreerd in de klaspraktijk en gerelateerd aan het koepeleigen referentiekader. Kleuterleidsters beoordelen een aantal items door middel van een digitaal systeem. Het is voor hen nog onduidelijk hoe de geobserveerde vaardigheden corresponderen met de beoogde vaardigheden en de doelen.
- De kleuterleerkrachten hanteren gevarieerde evaluatievormen om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Met doelgerichte observaties, screenings en genormeerde tests krijgen de kleuterleerkrachten een duidelijk beeld van het ontwikkelingsniveau en de specifieke zorgbehoeften van de individuele kleuter. De formulering van de evaluatie-items spoort niet volledig met de leerplandoelen, waardoor de relatie tussen doelgericht aanbod en bijbehorende evaluatie niet altijd transparant is. Er is duidelijkheid over de gebruikte evaluatievormen en over de procedures om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. De beschikbare observatie- en evaluatiegegevens worden vooral gebruikt om de ontwikkelingsevolutie van de individuele kleuter in kaart te brengen en in mindere mate op groeps- of schoolniveau geanalyseerd en aangewend voor borging of bijsturing.
- In de lagere afdeling is de doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk verschillend per leergebied. De leerkrachten gebruiken de toetsen van het onderwijsleerpakket en vertrouwen erop dat er voldoende congruentie is tussen de evaluatieopgaven en de leerplandoelen. Ze gaan ervan uit dat deze toetsen valide informatie geven over het bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. Bij de leergebieden waarvoor leerkrachten eigen toetsen maken, zoals voor wereldoriëntatie, is er niet steeds voldoende aandacht voor de relatie tussen de nagestreefde doelen en de toets.
- De meeste genormeerde toetsen worden geanalyseerd en gebruikt voor individuele remediëring of bijsturing van het aanbod. Het vormt nog een uitdaging de beschikbare outputgegevens op schoolniveau te analyseren om zo de onderwijskwaliteit te verbeteren of te borgen.
- Teamleden worden minder ondersteund om de evaluatiepraktijk te laten sporen met de algemene visie op evalueren en met de verwachtingen inzake evaluatie die in de verschillende leerplannen zijn uitgewerkt. Ook de doeltreffendheid van de actuele evaluatiepraktijk vormt nog minder het onderwerp van gezamenlijke reflectie en overleg.
- Teamleden hebben weinig expertise inzake betrouwbare en doelgerichte evaluatie en kennen weinig of geen passende evaluatievormen voor het evalueren van inzichten, vaardigheden en attitudes. De school heeft in het verleden weinig ondernomen om het team hierin te professionaliseren.
- Bij de doorstroming naar een volgende klas worden overgangsgesprekken georganiseerd. De klassenraad debiteert consequent over zowel de overgang naar een volgend leerjaar als over de toekenning van het getuigschrift basisonderwijs.

4.2.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

- De school communiceert zowel met interne als met externe actoren frequent over de evaluatiegegevens van de kleuters en de leerlingen op informele momenten en tijdens de overgangsgesprekken, het zorgoverleg, het multidisciplinair overleg en de oudercontacten.
- Vanuit haar visie wil de school rapporteren over de totale persoonlijkheidsontwikkeling van het kind. In de lagere afdeling vormen formatieve en summatieve toetsen de basis voor de rapportering. Het gebruikte rapportformat geeft per leergebied en voor een

aantal domeinen een overzicht van de geëvalueerde aspecten en de bereikte scores met doorgaans uitgebreide commentaren. Hoewel de nadruk duidelijk op de technische aspecten van taal en rekenen ligt, spant de school zich in om bij de rapportering het evenwicht tussen de leergebieden en domeinen te bewaken.

- De huidige rapportstructuur en -inhoud zijn nog niet aangepast aan de veranderende visie op evalueren en rapporteren. Bij de rapportering tracht de school de ouders te verduidelijken of de evaluatie betrekking heeft op kennis, inzicht, vaardigheden of attitudes voor een leergebied en in welke mate het kind evolueert en op welk niveau van zijn ontwikkeling het zich bevindt. De school ervaart dat het vrij talige rapport voor anderstalige ouders niet steeds voldoende transparant is.
- De kleuterleidsters van 'De Schroef' zorgen dagelijks voor een informatiebundel aan de ouders. Daarin is met tekst, foto's, prenten en leerlingenwerk een overzicht gemaakt van wat de kleuter in de loop van de dag beleefde. Op deze wijze blijven de ouders zeer ruim geïnformeerd over de aangebrachte ontwikkelingsinhouden zoals liedjes en gedichtjes, taal en woordenschat, wiskundige begrippen en andere. Geregeld zijn er ook ouders die in het schrift aanvullen wat ze met de kleuter aan boord beleefden. Het document is als zeer goed gedocumenteerd heen-en-weerboek een portfolio dat aan ouders duidelijk over de ontwikkeling van de kleuter rapporteert en vormt also een uitstekend communicatie- en informatiekanaal.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het beleid kiest voor een participatief model, waarbij de teamleden ingezet worden om gezamenlijk te werken aan een aantal, meestal praktische en organisatorische, schooltaken. De voorbije jaren werden meerdere overlegstructuren opgezet of verbeterd. Zo vormen de diverse werkgroepen en het multidisciplinair overleg belangrijke platforms en zijn de overlegmomenten en lunchvergaderingen belangrijk voor de praktische afspraken. Het efficiënt samenwerken, in de lagere afdeling vooral binnen de graad, is gegroeid en ook het openstellen van de eigen praktijk gekoppeld aan functioneel overleg is positief.
- De school beschikt over een degelijke beleidsomkadering en alle personeelsleden appreciëren het organisatorisch en onderwijskundig beleid. Er liggen nog kansen voor het gedeeld leiderschap om de visieontwikkeling en de gezamenlijke doelgerichtheid te sturen. Het zorgteam fungeert als een beleidsmatig kernteam, maar zet vooral de lijnen uit op het vlak van het zorgbreed werken binnen de school. Gezamenlijk gekozen, welomschreven doelen die leerkrachten motiveren tot onderwijsvernieuwendes initiatieven om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen realiseren, ontbreken vooralsnog. Prioriteiten op middellange termijn, met een duidelijke planning en heldere strategieën, kunnen bijdragen om vernieuwingen tot op de klasvloer te implementeren.
- In de kleuterafdeling draagt het team gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsvol onderwijs. Haar gedeelde en actuele visie op kleuteronderwijs stuurt samen met de ontwikkelings- en leerplandoelen de praktijk aan. Er is een groot engagement van alle teamleden voor goed onderwijs en voor de goede werking van de afdeling. Teamleden vinden elkaar en komen vrij snel tot afspraken die, omwille van het ruime draagvlak, ook collegiaal worden nageleefd. Veelvuldig overleg, intensieve samenwerking en een kritische benadering van de praktijk zorgen voor een grote gelijkgerichtheid in uitvoering en voor een gezonde ontwikkelingsdynamiek.
- De school beschikt over gegevens in verband met de vorderingen van de kleuters en over leerlingenresultaten voor verschillende leergebieden. Ze gebruikt deze gegevens voor de opvolging en begeleiding van leerlingen. De resultaten worden nog weinig systematisch op schoolniveau geanalyseerd om na te gaan of de inspannings- en resultaatsverplichting voldoende gerealiseerd worden.

- Hoewel verschillende initiatieven en effecten merkbaar zijn, kan de beleidsvoering nog aan daadkracht, efficiëntie en effectiviteit winnen. De klaspraktijk wordt beleidsmatig nog weinig aangestuurd en opgevolgd en leraren krijgen weinig concrete ondersteuning en feedback. Er liggen nog kansen voor het intern leiderschap om de gezamenlijke koers en richting te bewaken en het pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten aan te sturen, te coachen en te ondersteunen.
- De interne kwaliteitszorg krijgt momenteel nog weinig aandacht. De school heeft vooralsnog weinig ervaring om op schoolniveau bepaalde aspecten van de werking in kaart te brengen, te analyseren en hieruit verbeterpunten en -acties af te leiden. De huidige evaluaties gaan vooral over organisatorische aspecten en hebben minder betrekking op het al dan niet bereiken van vooropgestelde doelen. De beschikbare outputgegevens die gebruikt kunnen worden voor een interne kwaliteitscontrole zijn eerder beperkt.
- De school wendt haar GOK-lestijden vrij efficiënt aan. De brede en systematische wijze waarop ze haar context en input onderzoekt, leidt tot een vrij betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van haar populatie. De gekozen doelstellingen sluiten goed aan bij de resultaten van dit context- en inputonderzoek. De klasleerkracht neemt duidelijk de taak op van eerstelijnsheleper. GOK-leerkrachten ondersteunen de leerlingen zowel klasintern als -extern in functie van verhoogde zorg. De school evalueert regelmatig haar GOK-acties.
- Om gepast in te spelen op de gewijzigde doelgroep ontwikkelde vooral de kleuterafdeling een visie op talenbeleid. Via een streefwoordenschatlijst expliciteren de kleuterleerkrachten nieuwe begrippen. In de school gelden afspraken naar communicatie en instructietaal. De leerkrachten gaan bewust om met taal, geven korte en duidelijke instructies en zorgen voor extra visuele ondersteuning. Zij creëren een veilig taalmilieu, lokken interactie uit en hanteren gevarieerde werkvormen om de taalvaardigheid te stimuleren. De lagere afdeling maakt gebruik van onderwijsleerpakketten voor de taalvakken. De school ontplooit meerdere initiatieven om de communicatie en samenwerking met ouders te optimaliseren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling leidt de thematische benadering tot een degelijk onderwijsleeraanbod en –proces voor Nederlands en wereldoriëntatie.
- In beide kleutervestigingsplaatsen slagen teamleden er via een doordacht gebruik van het rijke materialenaanbod in voor de kleuters een krachtige leeromgeving te creëren met uitdagende activiteiten.
- In de lagere afdeling verloopt een breed en evenwichtig aanbod voor de domeinen van Nederlands conform de eindtermen.
- In beide afdelingen zijn er waardevolle initiatieven in het kader van gezondheids-, verkeers- en milieueducatie.
- De leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' worden in de lagere afdeling doelgericht nagestreefd.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het schoolteam slaagt erin een sterk stimulerend pedagogisch klimaat te creëren met een opvallend respectvolle omgang.

Wat betreft het algemeen beleid:

- In 'De Schroef' bevorderen de gezamenlijke visie en een groot verantwoordelijkheidsgevoel gelijkgericht en kwaliteitsvol onderwijs voor de specifieke kleuterpopulatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De lagere afdeling kan afspraken maken over de wijze waarop de school de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' doelgericht wil evalueren.
- In de kleuterafdeling kunnen een doordachte selectie van doelen en reflectie over het onderscheid tussen bewust nagestreefde doelen en het incidentele leren en het ontwikkelen van de kleuters de onderwijskwaliteit verhogen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De doelmatigheid van de evaluatiepraktijk in de kleuterafdeling kan nog worden verhoogd door de relatie tussen de leerdoelen uit het planningsinstrument en het kindvolgsysteem te optimaliseren.
- In de lagere afdeling kan de evaluatiepraktijk kwaliteitsvoller uitgebouwd worden door meer zorg te besteden aan deze fase van het onderwijsleerproces, door de opgaven sterker te laten aansluiten bij de nagestreefde doelen en door niet enkel kennis maar ook inzichten en vaardigheden met gepaste middelen te evalueren.
- In de lagere afdeling kunnen probleemstellend onderwijs en activerende werkvormen binnen onder andere wereldoriëntatie zorgen voor rijkere en meer uitdagende leerkansen voor kinderen.
- De leerkrachten kunnen hun pedagogisch-didactische vaardigheden nog verhogen door kansen te creëren om van elkaar te leren.
- Overleg en reflectie over de achterliggende visie in verband met leergebieden en onderwijsinhoudelijke aspecten kunnen leiden tot een rijkere en meer gelijkgerichte klaspraktijk.
- De lagere afdeling kan proactief omgaan met de uitdaging die de zich wijzigende leerlingenpopulatie inhoudt om vooral op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs haar onderwijs en aanpak gepast te heroriënteren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het team kan haar zelfevaluerend vermogen verhogen door relevante informatie te verzamelen, te analyseren en te benutten om organisatorische of onderwijskundige aspecten te borgen of bij te sturen en structurele vormen van zelfevaluatie te verankeren.
- Een duidelijke planning van teamgerichte en individuele professionaliseringsinitiatieven op korte en middellange termijn en doeltreffende verbeter- en vernieuwingsstrategieën kunnen bijdragen tot effectieve verbeteringen van de onderwijskwaliteit.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de lagere afdeling moeten het leerplan worden toegepast zoals bepaald in artikel 62, 9° van het decreet basisonderwijs en het inhoudelijke aanbod, de onderwijsleersituaties en de evaluaties voor het leergebied wereldoriëntatie worden bijgestuurd.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 april 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frank Verstraelen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: